

Dygowo, dn. 22.12.2015 r.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI KONTROLI ZARZĄDCZEJ W URZĘDZIE GMINY DYGOWO ZA 2015 ROK.

Sprawozdanie sporządzono na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), Zarządzenia nr 78/2010 Wójta Gminy Dygowo z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie zapewnienia sprawnego funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Dygowo oraz w jednostkach organizacyjnych Gminy Dygowo, Zarządzenia nr 138/2012 Wójta Gminy Dygowo z dnia 21 sierpnia 2012r. w sprawie samooceny systemu kontroli zarządczej, Zarządzenia nr 40/2012 Wójta Gminy Dygowo z dnia 22 sierpnia 2012r. w sprawie procedur zarządzania ryzykiem w Urzędzie Gminy w Dygowie oraz Zarządzenia nr 30/2012 Wójta Gminy Dygowo z dnia 3 lipca 2012r. w sprawie wprowadzenia Kodeksu Etyki pracowników samorządowych Urzędu Gminy w Dygowie. W sprawozdaniu analizie poddano realizację wymagań związanych ze standardami kontroli zarządczej.

Realizacja wymagań związanych ze standardami kontroli zarządczej – pracownicy.

/Sprawozdanie przygotowano w oparciu o 16 anonimowych ankiet pochodzących od pracowników Urzędu Gminy/

A. Organizacja wewnętrzna

1. Przestrzeganie wartości etycznych.

Osoby zarządzające i pracownicy powinni być świadomi wartości etycznych przyjętych w jednostce i przestrzegać ich przy wykonywaniu powierzonych zadań. Osoby zarządzające powinny wspierać i promować przestrzeganie wartości etycznych dając dobry przykład codziennym postępowaniem i podejmowanymi decyzjami.

100% ankietowanych wskazało, iż wie jakie zachowania pracowników uznawane są za nieetyczne, 88% wie jak należy zachować się w przypadku gdy będzie świadkiem poważnych naruszeń zasad etycznych obowiązujących w jednostce, 12% nie potrafi ocenić. 50% uważa, że osoby na stanowiskach kierowniczych przestrzegają i promują własną postawą i decyzjami etyczne postępowanie, 21 % uważa, że nie, 28% nie potrafi ocenić.

2. Kompetencje zawodowe.

Należy zadbać, aby osoby zarządzające i pracownicy posiadali wiedzę, umiejętności i doświadczenie pozwalające skutecznie i efektywnie wypełniać powierzone zadania. Proces zatrudnienia powinien być prowadzony w sposób zapewniający wybór najlepszego kandydata na dane stanowisko pracy. Należy zapewnić rozwój kompetencji zawodowych pracowników jednostki i osób zarządzających.

100% ankietowanych uważa, że szkolenia w których uczestniczyli, były przydatne na zajmowanych przez nich stanowiskach. 94% uważa, że jest informowana przez bezpośredniego przełożonego o wynikach okresowej oceny.

3. Struktura organizacyjna.

Struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika.

86% ankietowanych potwierdza istnienie dokumentu, w którym zostały ustalone wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia konieczne do wykonywania zadań na stanowisku pracy, aktualny zakres obowiązków określony na piśmie posiada 100% badanych, 100% pracowników zna kryteria, za pomocą których oceniane jest wykonywanie przez nich zadań.

4. Delegowanie uprawnień.

Należy precyzyjnie określić zakres uprawnień delegowanych poszczególnym osobom zarządzającym lub pracownikom. Zakres delegowanych uprawnień powinien być odpowiedni do wagi podejmowanych decyzji, stopnia ich skomplikowania i ryzyka z nimi związanego. Zaleca się delegowanie uprawnień do podejmowania decyzji, zwłaszcza tych o bieżącym charakterze. Przyjęcie delegowanych uprawnień powinno być potwierdzone podpisem.

75% pracowników uznało, że przełożeni w wystarczającym stopniu monitorują na bieżąco stan zaawansowania powierzonych im zadań. 25% nie ma zdania.

B. Cele i zarządzanie ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań. Proces zarządzania ryzykiem powinien być dokumentowany.

1. Określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji.

Cele i zadania należy określać jasno i w co najmniej rocznej perspektywie. Zaleca się przeprowadzanie oceny realizacji celów i zadań uwzględniając kryterium oszczędności, efektywności i skuteczności. Należy zadbać, aby określając cele i zadania wskazać także jednostki, komórki organizacyjne lub osoby odpowiedzialne bezpośrednio za ich wykonanie oraz zasoby przeznaczone do ich realizacji.

31% respondentów uważa, że w jego komórce organizacyjnej zostały określone cele do osiągnięcia lub zadania do realizacji w bieżącym roku w innej formie niż regulamin organizacyjny (np. jako plan pracy, plan działalności), pozostali wskazali odpowiedź nie i trudno powiedzieć. 38% uważa, że nie, 31% nie potrafi ocenić. 40% pracowników potwierdza funkcjonowanie mierników, wskaźników bądź innych kryteriów, za pomocą których można sprawdzić czy cele i zadania zostały zrealizowane, pozostali nie lub trudno powiedzieć.

3. Identyfikacja ryzyka.

Nie rzadziej niż raz w roku należy dokonać identyfikacji ryzyka w odniesieniu do wybranych celów i zadań. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego należy uwzględnić, że cele i zadania są realizowane także przez jednostki podległe lub nadzorowane. W przypadku istotnej zmiany warunków, w których funkcjonuje jednostka należy dokonać ponownej identyfikacji ryzyka.

6 % ankietowanych stwierdziło, że w jego komórce organizacyjnej w udokumentowanych sposób identyfikują się zagrożenia, które mogą przeszkodzić w realizacji celów i zadań komórki, 66% uważa, że ryzyka nie są identyfikowane w sposób udokumentowany, 27% nie posiada wiedzy na ten temat.

4. Analiza ryzyka.

Zidentyfikowane ryzyka należy poddać analizie mającej na celu określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka i możliwych jego skutków. Należy określić akceptowany poziom ryzyka. Analiza ryzyka prowadzona była na poziomie kierowników referatów.

Niemiarodajna próbka pracowników wypowiedziała się w tym temacie.

C. Mechanizmy kontroli.

Standardy w tym zakresie stanowią zestawienie podstawowych mechanizmów, które mogą funkcjonować w ramach systemu kontroli zarządczej. Nie tworzą one jednak zamkniętego katalogu, ponieważ system kontroli zarządczej powinien być elastyczny i dostosowany do specyficznych potrzeb jednostki, działu administracji rządowej lub jednostki samorządu terytorialnego. Mechanizmy kontroli powinny stanowić odpowiedź na konkretne ryzyko. Koszty wdrożenia i stosowania mechanizmów kontroli nie powinny być wyższe niż uzyskane dzięki nim korzyści.

1. Dokumentowanie stanu kontroli zarządczej.

Procedury wewnętrzne, instrukcje, wytyczne, dokumenty określające zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracowników i inne dokumenty wewnętrzne stanowią dokumentację systemu kontroli zarządczej. Dokumentacja powinna być spójna i dostępna dla wszystkich osób, dla których jest niezbędna.

Wszyscy ankietowani mają bieżący dostęp do procedur, instrukcji obowiązujących w jednostce. 88% twierdzi, że sposób realizacji zadań w jego komórce jest w wystarczający, stopniu określony w pisemnych procedurach i instrukcjach. 86% procent wskazuje, iż obowiązujące instrukcje są aktualne, tzn. zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi. 94% badanych ma dostęp do wszystkich informacji i danych niezbędnych do realizacji swoich zadań.

2. Nadzór.

Należy prowadzić nadzór nad wykonaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji

80% respondentów uważa, że nadzór ze strony przełożonych zapewni skuteczną realizację zadań. 20% nie ma zdania.

3. Ciągłość działalności.

Należy zapewnić istnienie mechanizmów służących utrzymaniu ciągłości działalności jednostki sektora finansów publicznych wykorzystując, między innymi, wyniki analizy ryzyka.

80% wskazuje na to, że w jednostce zostały zapewnione mechanizmy służące utrzymaniu ciągłości działalności. 7% uważa że nie, 13% nie ma zadania.

4. Ochrona zasobów.

Należy zadbać, aby dostęp do zasobów jednostki miały wyłącznie upoważnione osoby osobom zarządzającym i pracownikom należy powierzyć odpowiedzialność za zapewnienie ochrony i właściwe wykorzystanie zasobów jednostki.

92% badanych uważa, że materiały z których korzysta w swojej pracy są odpowiednio zabezpieczone przed utratą lub zniszczeniem.

5. Mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych.

Należy określić mechanizmy służące zapewnieniu bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych.

63% badanych uważa, że dokumenty, materiały i zasoby informatyczne, z których korzysta są odpowiednio chronione przed utratą lub zniszczeniem.

D. Informacja i komunikacja.

Osoby zarządzające oraz pracownicy powinni mieć zapewniony dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przez nich obowiązków. System komunikacji powinien umożliwiać przepływ potrzebnych informacji wewnątrz jednostki, zarówno w kierunku pionowym jak i poziomym. Efektywny system komunikacji powinien zapewnić nie tylko przepływ informacji, ale także ich właściwe zrozumienie przez odbiorców.

1. Bieżąca informacja.

Osobom zarządzającym i pracownikom należy zapewnić, w odpowiedniej formie i czasie, właściwe oraz rzetelne informacje potrzebne do realizacji zadań.

Zdaniem 62 % pracowników wewnątrz komórek organizacyjnych istnieje sprawny przepływ informacji. 31% - trudno ocenić

2. Komunikacja wewnętrzna.

Należy zapewnić efektywne mechanizmy przekazywania ważnych informacji w obrębie

struktury organizacyjnej jednostki oraz w obrębie działu administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Według 46 % ankietowanych uważa, że pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi istnieje sprawny przepływ informacji, 33% -nie, 21% nie jest w stanie powiedzieć..

3. Komunikacja zewnętrzna.

Należy zapewnić efektywny system wymiany ważnych informacji z podmiotami zewnętrznymi mającymi wpływ na osiągnięcie celów i realizację zadań.

75% ankietowanych zna zasady kontaktów pracowników jednostki z podmiotami zewnętrznymi (np. z wnioskodawcami, dostawcami, oferentami) i swoje uprawnienia w tym zakresie. 66 % pracowników uważa, że jego komórka organizacyjna utrzymuje dobre kontakty z podmiotami zewnętrznymi, które mają wpływ na realizację jej zadań (np. z innymi urzędami, dostawcami, klientami).

E. Samoocena.

System kontroli zarządczej powinien podlegać bieżącej samoocenie.

1. Samoocena.

Zaleca się przeprowadzenie co najmniej raz w roku samooceny systemu kontroli zarządczej przez osoby zarządzające i pracowników jednostki. Samoocena powinna być ujęta w ramy procesu odrębnego od bieżącej działalności i udokumentowana.

Szczegółowe podsumowanie samooceny kontroli zarządczej- pracownicy Urzędu Gminy Dygowo stanowi załącznik nr 1.

Realizacja wymagań związanych ze standardami kontroli zarządczej – kierownictwo.

/Sprawozdanie przygotowano w oparciu o 3 anonimowe ankiety pochodzące od kadry kierowniczej/.

A. Organizacja wewnętrzna.

1. Przestrzeganie wartości etycznych.

100 % respondentów informuje pracowników o zasadach etycznego postępowania.

100% kierownictwa wie jak należy zachować się w przypadku gdy będzie świadkiem poważnych naruszeń zasad etycznych obowiązujących w urzędzie.

2. Kompetencje zawodowe.

66 % respondentów wskazało, że bierze udział w szkoleniach w wystarczającym stopniu, aby

skutecznie realizować powierzone zadania, 33% nie może ocenić. 100% uznaje, że pracownicy mają zapewniony w wystarczającym stopniu dostęp do szkoleń niezbędnych na zajmowanych przez nich stanowiskach pracy. Wszyscy kierownicy dokonują okresowej oceny swoich pracowników. Również 100 % badanych uważa, że pracownicy posiadają wiedzę i umiejętności konieczne do skutecznego realizowania przez nich zadań.

3. Struktura organizacyjna.

Zadaniem 100 % ankietowanych istnieje dokument, w którym zostały ustalone wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia konieczne do wykonywania zadań na stanowisku pracy. Według wszystkich kierowników pracownicy zostali zapoznani z kryteriami według których dokonuje się oceny wykonywania przez nich zadań. 66 % uważa również, że istniejące w jednostce procedury zatrudniania prowadzą do zatrudniania osób, które posiadają na tym stanowisku wiedzę i umiejętności. 100% przyznało, że struktura organizacyjna ich komórki organizacyjnej jest dostosowana do aktualnych jej celów i zadań oraz jest okresowo analizowana i w miarę potrzeb aktualizowana. 66 % kierowników jest zdania, że w jego komórce zatrudniona jest nieodpowiednia liczba pracowników, w odniesieniu do celów i zadań. 33% nie potrafi ocenić

4. Delegowanie uprawnień.

66% kadry kierowniczej przyznaje, że przekazywanie zadań i obowiązków pracownikom nie zawsze następuje w drodze pisemnej. 66% badanych deleguje na niższe szczeble komórki uprawnienia do podejmowania decyzji, zwłaszcza tych o bieżącym charakterze. 33% nie deleguje uprawnień na niższe szczeble komórki

B. Cele i zarządzanie ryzykiem.

1. Określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji.

33% kierowników wskazuje, że w jednostce nie zostały określone cele do osiągnięcia lub zadania do realizacji w bieżącym roku w innej formie niż regulamin organizacyjny. Każdy z kierowników wyznacza cele do osiągnięcia i zadania do zrealizowania przez pracowników w bieżącym roku. Wszyscy kierownicy na bieżąco monitorują stan zaawansowania powierzonych pracownikom zadań.

3. Identyfikacja ryzyka.

100 % badanych potwierdza, że na poziomie Kierownika referatu w udokumentowany sposób identyfikuje się ryzyka, które mogą przeszkodzić w realizacji celów i zadań komórki poprzez sporządzenie arkusza identyfikacji ryzyka.

4. Analiza ryzyka.

W przypadku poszczególnych ryzyk został określony poziom zagrożenia ryzyka, jaki może wystąpić. Wśród zidentyfikowanych zagrożeń nie występują zagrożenia istotne, które w znaczący sposób mogą przeszkodzić w realizacji celów i zadań.

5. Przeciwdziałanie ryzyku.

Według wszystkich kierowników nie występują ryzyka zagrożone istotnie. Istniejące ryzyka są monitorowane i na bieżąco podejmowane są działania.

C. Mechanizmy kontroli.

1. Dokumentowanie stanu kontroli zarządczej.

100 % badanych zgadza się, że pracownicy w ich komórkach mają bieżący dostęp do procedur i instrukcji obowiązujących w urzędzie.

2. Nadzór.

Wszyscy kierownicy są zdania, że pracownicy są zachęceni do sygnalizowania problemów i zagrożeń w realizacji zadań.

3. Ciągłość działalności.

66% kierownictwa jest zdania, że w jednostce zostały zapewnione mechanizmy służące utrzymaniu ciągłości działalności na wypadek awarii (np. pożaru, powodzi, poważnej awarii).33% nie ma zdania.

D. Informacja i komunikacja.

1. Bieżąca informacja.

Zdaniem 100 % kierownictwa, wewnątrz ich komórek organizacyjnych istnieje sprawny przepływ informacji.

2. Komunikacja wewnętrzna.

Według 100% ankietowanych pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi istnieje sprawny przepływ informacji.

3. Komunikacja zewnętrzna.

Zdaniem kierownictwa w urzędzie funkcjonuje efektywny system wymiany ważnych informacji z podmiotami zewnętrznymi mającymi wpływ na osiągnięcie celów i realizację zadań komórek organizacyjnych. Komórki organizacyjne utrzymują dobre kontakty z podmiotami zewnętrznymi, Pracownicy zostali poinformowani o zasadach w kontaktach z tymi podmiotami.

E. Monitorowanie i samoocena.

1. Samoocena.

100% kierownictwa uważa , że system samooceny spełnia swoje zadania.
Szczegółowe podsumowanie samooceny kontroli zarządczej - kierownictwo Urzędu Gminy Dygowo stanowi załącznik nr 2.

2. Wiedza o stanie kontroli zarządczej.

Źródłem uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej przez kierownika jednostki powinny są w szczególności wyniki: monitorowania bieżącej pracy oraz samooceny. Corocznie uzyskuje się od kierowników jednostek organizacyjnych zapewnienia w formie oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok.

II. Jednostki organizacyjne Gminy Dygowo.

Zbiorcza informacja o oświadczeniach o stanie kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Gminy Dygowo za 2015 rok.

Kierownicy jednostek organizacyjnych w związku z procesem monitorowania kontroli zarządczej w jednostkach składali Oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za 2014 rok. Na podstawie złożonych do Urzędu Gminy Dygowo oświadczeń kierowników jednostek stwierdzono, że:

1. We wszystkich jednostkach organizacyjnych w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.
2. Oświadczenie oparte były na informacjach dostępnych kierownikom jednostek w czasie sporządzania oświadczenia.
3. Z oświadczenia dyrektorów jednostek wynika, że w ubiegłym roku jedynie w 1 jednostce zostały podjęte działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej i sporządzono Raport identyfikacji, analizy i reakcji na ryzyko.

Sprawozdanie opracowała

Dorota Gruchała

Sekretarz Gminy

Marek Zawadzki